

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 708/2020
02.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Мирољуба Томића и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решата Чакаре, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 610/18 од 31.10.2019.године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 118/19 од 12.02.2020.године, у седници већа одржаној дана 02.09.2020.године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

И УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решата Чакаре, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Новом Пазару К 610/18 од 31.10.2019.године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 118/19 од 12.02.2020.године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

да је у временском периоду од 28.04.2017.године, па до момента подношења кривичне пријаве, тј.до 24.09.2018.године, поступајући у стању урачунљивости и са умишљајем, свестан забрањености свога дела чије је извршење хтео, није редовно давао издржавање на име трошкова становања подносиоцу кривичне пријаве ББ, у износу од 70 евра месечно, а која обавеза је утврђена правноснажним и извршним решењем Основног суда у Новом Пазару 14П бр.974/16 од 28.04.2017.године,

- чиме би извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К 610/18 од 31.10.2019.године окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, па му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца, за коју је одређено да се неће извршити ако окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом окривљени је обавезан на плаћање паушала, а у смислу члана 264. став 1. ЗКП-а одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног. Оштећена је у смислу члана 258. став 4. ЗКП-а упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1 118/19 од 12.02.2020.године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а пресуда Основног суда у Новом Пазару К 610/18 од 31.10.2019.године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Решата Чакар, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 439. тачка 1) ЗКП-а са предлогом да Врховни касациони суд поднети захтев усвоји, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика.

Врховни касациони суд је, након испитивања поднетог захтева за заштиту законитости у смислу одредби члана 487. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода изнетих у захтевима браниоца окривљеног АА, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је основан.

По налажењу Врховног касационог суда, основано бранилац окривљеног АА, адвокат Решат Чакара у поднетом захтеву указује да је побијаном правноснажном пресудом, којом је окривљени оглашен кривим и осуђен за кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног. Ово са разлога јер чињенични опис радњи овог окривљеног, дат у изреци побијане правноснажне пресуде, не садржи све битне законске елементе бића кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, а због чега дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

Основни облик кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, чини онај ко не даје издржавање за лице које је по закону дужан да издржава, а та дужност је утврђена извршном судском одлуком или извршним поравнањем пред судом или другим надлежним органом, у износу и на начин како је то одлуком односно поравнањем утврђено.

Из законског описа бића кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ произилази да се радња извршења кривичног дела састоји у недавању издржавања, односно пропуштању да се оно даје лицу према коме постоји законска обавеза издржавања. За постојање овог кривичног дела сама законска обавеза није довољна, већ је потребно да је та дужност утврђена и конкретизирана судском одлуком.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају, по становишту Врховног касационог суда, дело окривљеног АА за које је правноснажно оглашен кривим није по закону кривично дело, јер из чињеничног описа радњи овог окривљеног, утврђеног у изреци побијане правноснажне пресуде, не произилазе сва битна законска обележја кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, за које је он у овом кривичном поступку правноснажно оглашен кривим.

Ово са разлога јер у чињеничном опису кривичног дела датом у изреци правноснажне пресуде није наведено да окривљени није редовно давао издржавање за лице које је по закону дужан да издржава, а што је битно обележје овог кривичног дела, већ је утврђено да није редовно давао „издржавање“ на име трошкова становања „подносиоцу кривичне пријаве“ ББ, без навођења да ли према том лицу постоји обавеза издржавања од стране окривљеног и ко је то лице у смислу Породичног закона којим се регулише обавеза издржавања. Надаље, из података у списима предмета произилази да правноснажно извршно решење 14П бр.974/16 од 28.04.2017.године из кога према изреци правноснажног решења произилази обавеза накнаде трошкова становања за подносиоца кривичне пријаве ББ, не представља одлуку суда којом је утврђена обавеза окривљеног на законско издржавање ББ, већ се ради о судској одлуци донетој у поступку брачне тековине, а по привременој мери којом је одбијен предлог тужиље ББ за одређивање привремене мере да се усели у део породичне куће у којој је живела пре иселења и обавезује туженог АА да тужиљи сваког месеца од 01. до 05. у месецу за текући месец уплаћује износ од 70 евра на име трошкова становања, а до правноснажног окончања овог спора.

Стога је погрешно становиште нижестепених судова да радње окривљеног АА, које су описане у изреци првостепене пресуде, имају сва битна законска обележја кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, због ког је окривљени правноснажно оглашен кривим, па је првостепени суд, оглашавајући окривљеног кривим због предметног кривичног дела, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијану другостепену одлуку у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на наведено у својој жалби указивао бранилац окривљеног - адвокат Решата Чакар.

Сходно свему напред наведеном, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решата Чакаре, те отклонио наведену повреду кривичног закона, преиначењем побијаних правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 610/18 од 31.10.2019.године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 118/19 од 12.02.2020.године, тако што је окривљеног АА на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, јер дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка у односу на окривљеног АА падају на терет буџетских средстава суда.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник

Председник већа-судија

Весна Зарић,с.р.

Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић